

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BACS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I. ső emelet.
hova minden a lap szemléi és anyagi részét illető közlemények
intézendők és minden díjak fizetendők.Előfóls szerkesztő:
Dr. MOLNÁR GYULA. Előfizetési árak:
Égész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 3 frt.
Néptanáknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Iparunk.

A kereskedelemnek és iparnak nemzeti szellemében való fejlesztése azon tényezők egyike, a melyek hazánk vagyoni jólétét megteremteni hivatva vannak; de kell, hogy az ipar és kereskedelem minden ízében erkölcsi alapon nyugvó és kizárólag nemzeti legyen, mert csak is így képes a külfölddel szemben a versenyt kiállni és magának tért hódítani.

Hogy pedig ez megtörténhessék, okvetlen szükséges, hogy kereskedőink és iparosaink oly ártekieket igyekezzenek a piaci vásárookra szállítani, a melyek ízlés, finomság és tartósság tekintetében minden más idegen nemzetek iparézikein föltülemelkedjenek és hogy értékük ne a kapzsiságból űzött azonnali megvagyonosodás erkölestelen alapjára, hanem a legkisebb nyereség %-jára legyen fektetve.

Szükséges azonban, hogy a hazai fogyasztó közönség pártfogásába vegye iparézikeinket akként, hogy az minden szükségletét csak a hazai iparézikek beszerzése által iparkodják kielégíteni, azon okból, hogy azokért kiadandó pénzünk ne az idegen, hanem a hazai iparosok és kereskedők kaszájába gyűljön össze, mi által ezek képesek lesznek igényeinket kielégíteni, t. i. a szükséges iparézikek előállításához szükséges anyagokat a legjobb minőségűből beszerezni, elegáns és tartós iparézikeket készíteni.

Nagyon sajnós jelenség, hogy mi (különösen nők) szükségleteinket majd kivétel nélkül a külföldön szerezzük be és küldjük pénzünket is az osztrák, angol és francia iparosok és kereskedőknek, míg ellenben a mieink a tönk szelére jutnak, nélkülözve családjajkkal együtt a beutóval, hájalálól sőtét éjszakáig izzadva dolgoznak.

Hogy tehát kereskedőink és iparosainkat az emberhez illő megélhetés helyzetébe juttassuk, sőt munkaságukat a vagyonosodás lehetőségével is megjutalmazzuk.

okvetlen szükséges a hazai ipart pártolnunk, mit hazafüti kötelességünk is parancsol. Mert addig, míg iparunk kellő pártfogásban nem részesül a fogyasztó közönség részéről, felvirágzásáról szó sem lehet. Okvetlen meg kell a hazai ipart teremtenünk.

Ezt pedig könnyen elérhetjük azáltal, hogy ha az évenként idegen termékekre kibővíni szokott millióinkat a hazai iparézikek bevásárlása által itthon költjük el.

Itt legelső sorban hönleányaink van a jó példával való előhaladásának kezdeményezése. Ók vannak hivatva — mint a divat-árúk- és fényüzési cikkek nagyobb számú fogyasztói — arra, hogy mindennem szükségleteiket a hazai készítményekből szerezzék be, mert a mily arányban fog növekedni a kereslet, oly arányban fog szaporodni a produktum is és a nagy készlet előállításával lépést fog tartani a finom izlés kiállítása is. Mert az elvitázhatlan igazság, hogy minél nagyobb a szükséglet, annál több és szakavatottabb ember fog munkálkodni annak előállításán. Hiszen a francia ipar azért dominálja esnyével a contigent, mert az iparézikek előállításával számtalan iparos foglalkozik és mindenik igyekszik egyik a másiknak iparézikein izlés és finomság tekintetében túltenni; míg ellenben hazánkban az iparosok között az a szellem nincs meg a fogyasztó közönség silány pártolása miatt, mely a vásárlás által ösztönöznö őket, hogy munkájukat nagyobb kedvvel üznék.

A mi iparosaink nagy része alig tud megélni napi keresményéből, már pedig a megélhetés gondjaival kemzőkő embernek nincsen kedve, — de meg alkalma sem, — hogy valami izléses- és szépen törje a fejét, de meg ahhoz pénz is kell. Így tehát nem képes finom anyagból előállítandó munkát készíteni, hanem kénytelen az olcsó pénzén beszerzett hitvány anyagból olcsó ezikeket előállítani és így a durva munkával való tolyton elfoglaltság a szép és izléses munka kiállithatását tudó értelmes iparost is durva és izlés nélküli munkássá

degradálja. Azért tehát arra kell törekednünk, hogy szükségleteinket minden körülmények között a hazai iparból fedezzük.

A jövő vasárnap megtartandó zászlószentelési ünnepek prologusául ezeket tartottuk szükségesnek közönségünk szíves figyelmébe ajánlani.

Bereghy Endre.

Párisi levél.

(Bíró úr levelezéskül.) Páris, 1891. október 15-én.

Iparosaink helyzete Párisban.

Egy állam fővárosában sem szaporodnak a külföldi iparosok oly sáskamódra, mint Párisban a világ e legszébb és legjövődelműbb városában. Folyó évi október elsején jelent meg az utolsó ez idei statisztikai kimutatás, melyben először olvassuk, hogy a külföldiek létszámának részletezésénél az osztrákok a magyaroktól különítve vannak, holott Párisban eddig csak az osztrákok között fungáltak magyarjaink.

Az 1875-iki statisztika szerint 2315 osztrák-magyar iparos dolgozott Párisban, 1885-ben 4970, s az idén már 6110 osztrák és 2920 magyart tüntet föl a statisztikai hivatal. E magas letszám azonban még mindig nem oly jelentékeny, ha meggondoljuk, hogy egy államban sem fizetik iparosunkat oly jól, mint épen Párisban.

Ezen 9030 iparosból, kik nagyobb részt biztos helyeken vannak alkalmazva, legjobban van a szabó, asztalos és lakatos-ipar képviselve; a szücs és kalaposok középarányban; míg a cipész, bádogos és kovácsok kisebb részet képviselik a fenti 9030 számnak.

A szabók, asztalosok és szücsök lesznek legjobban fizetve; ezek után a lakatos és kovácsok csekélyebb, s végre a cipész, kalapos és bádogosok a legrosszabb fizetést húzzák.

Egy jó férfiszabász naponként 14—20 frankot; egy szabó 10—15; egy asztalos 8—14; egy szücs 10—18; egy kovács 8—12; egy cipész 7—10; egy kalapos 6—8 és egy bádogos 5—7 frankot keres.

A munkaórák száma 9—11 óra közt változik. Legtöbbet dolgoznak a szabók, asztalosok és szücsök. Legkevesebbet a kovács és bádogosok.

A Seres Mihály uram háza, telke, jöszága ugyanis kellő közepelre bele volt ekelve a nagy Gáborfy-dominiumnak. Mikor Gáborfy Dénes uram ő nagysága csatlósává, lovasává, vadász- és udvar-élesével népvél fölköltözött a vápárti várho, szőnyegen szemelt neki mindjárt, hogy az ő vadaskertje tövében idegen ember s hozzá meg egy jámbor kurtanemes tanýája gubaszokdjék. Nosza nyomában meg is üzentte Seres Mihály uramnak, hogy rövid időn hordja el a házat, mert különben meggyűlik a baja.

Nagyt bámult erre Seres Mihály uram. Már hogy ő hordja el a házat a saját ősi portájáról! Bolond ember a nagyságos ur ő kegyelme, tisztán látszik. Azt üzentte neki vissza, hogy nagyon mely annak a fundamentuma!

Gáborfy uram csak enyelte. Hanem aztán, ha kiment az erdőszögbe, ha fonn barangolt a hegyen, kopokkal és solymárokkal törtette a kizaklatot vad nyomán, mindenütt a birtokai közé nyult, mint egy kiöltöt, csufolódó, hosszú nyelv, a Seres Mihály uram keskeny földcsékeje. Ő kegyelme nem léphetett át egycsenesen a maga jöszágra, meg kellett kerülni a Seres Mihály rongyos, vékony földcsékeit.

No, de ez már több volt az elégnél! Mivelhogy azonban Gáborfy uram éles szemével egy tekintetre meglátta, hogy a kurtanemessel fenyegetés árán nem boldogul, hát akkora fogta a dolgot.

Igért a háziért egy falut, a földieért fél vármegyét, de bizony nem sokra ment vele.

Egy tenyérnyi föld, egy kis ház, — hát nem elég az a boldog embernek?

Seres Mihály uram pedig boldog ember volt. Ha kitekintett a kertjébe, ott rózsák, bokrok gyökerei biztattak új tavasszal, ha rávetette szemét a vén tölgyésre, annak alján szikla tövében apja, anyja, ősei sirhanca emlékeztette a multra. Ha bement az alacsony kis ablakos, szük szobába, ott felesége, két szép piczi gyermeke mosolygott rá... Nem, nem válik meg ettől a háztól soha! A világ minden kincse kevés, hogy megvehesse, az ő boldogságát, az ő emlékeit...

Egyet fordult, kiment a ház elé s odamondta a hirtözöd csatlósának keményen, — hadd tudja meg az a gögös, tehetetlen ura, hogy az ő nagy hatalma nem ér ideig.

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Olykor sötét...

Olykor sötét, nehéz, borongós órák
Egy rém kísért, egy fűjő sejtelen...
Miként ha minden azt sugná köröttem,
Nem, nem lehetsz az enyém sohasem,
Szívembe bánat, esztiggedés lopózik,
Az élet oly sivár, nincs ingere,
Olyan gyarló vagyok, meg árva — érzem,
Nincs semmi cél, mi lelkesítene...

Máskor meg erdön, réteken bolyongva
Ajkam dalolni és újonni vágy,
Enyém az élet minden boldogsága,
Nem fér szívembe a remény, a vágy...
Ilyenkor azt hiszem: nincs, nincs erő,
Mi elragadná tőlem szívedet,
Lelkem szeretne búszke szárnyra kelni,
Nagyt, merészet tenni éretted...

Vojtkó Pál.

Kurta pör.

— Irta: RUDNYANSZKY GYULA. —

Seres Mihály uram nyakas bohoskoros nemes ember anno 1623. Ha egyszer ő kegyelme valamit a fejébe vett, hat ökörrel se lehetett más irányba terelni az esze járást.

No, de hát miért is nem maradt volna olyan, a minőnek az Isten teremtette, s a minőnek a világ a Seres-familia minden tagját emlékeztet őta ismert!

Független nemes ember volt. A mit az apja ráhagyott, azt büöslettel megtartotta, a szegényt megszánta, a nyomorultat segítette, a vármegye dolgában mindig ingyen eljárt, dézsmaért, robotért a jobbágyot nem zaklatta; hát aztán jól tette, ha ur akart lenni a maga portáján!

Szép felesége volt neki, szép két kis gyermeke, egyik szöke, másik barna, egyik fiu, másik lányka, — szeretete őket Isten igazában. Munkás-népet, udvarselédejt erejüknön túl soha sem terhelte, a mije volt, azt atyafiságával, barátaival, ismerőseivel jóban-rosszban megosztotta.

Áldotta is, szerette is mind az egész vidék és szerény nemesi kurtája a maga ősi egyszerűségében; fákö taláival, mohos tetéjével mindenkor nyitva állott minden hazafinak.

Hanem azért mégis igen-igen nagy száka volt nemzeti Seres Mihály uram valakinek a szemében.

Ez a valaki pedig hatalmas ur volt, a ki nem túrt ellenmondást, aki a mit kívánt, ha nem kapta jó szerével, elvette erőszakkal. Olyan volt akkor régen a világ sorsa, hogy a gazdag főnemes urak egész kis országot formáltak a maguk jöszágain. Uralkodtak zsarnok módra, kemény falu váraikkal kiszegeve az ügyukat, nem félték senkitől, sem a király parancsától, sem a nép átkától. — Azt akarták, hogy valamint a fűszál meghajlik az ő lábuk alatt, úgy hajtsanak terdet-fejét előttük a vidék lakosai, hordják magtáráikba termésüket váltásúgal. Alázatosan, szó nélkül túrják, ha vadászat közben letapsóssák vetéseiket, mulatságból fölpereszlik viskóikát.

Igaz, voltak közöttük dieső hazafiak, a kik életüket és vagyonukat a hazának szentelték, a kik, ha ragyogtak, csak annak örültek, hogy ragyogásuk fényt vett a nemzetre!

Ezek, ha beke volt, a király oldalán tündökölő foglyervezében, kincsekkel, ékesen, bőles tanácsaikkal, személyük hatalmával és családjuk nagy erejével a házat szolgálták; ha pedig vihárt, veszedelmet jelentett az országban körülhordozott véres kard, maguk álltak a zászló alá, vitéz seroekéi ölére, és harcoltak, győztek vagy meghaltak vitézül.

De voltak ám olyanok is, a kik nagy nevík varázsát arra használták fel, hogy vad önzéssel, kapzsi irigységgel a gyöngébebet, a gyámoltalanokat kizsákmányolják. Ezek közé tartozott gáborfyi Gáborfy Dénes uram ő nagysága is, a kinek olyan nagy száka volt a szemében nemzeti Seres Mihály uram nyakassága.

Mert hát a Gáborfyak — ország-világ tudja — mindig elsősk voltak a nagyok közt s minokutána Dénes ur valahol az alföldön jókora kincset összehalászott a zavarosból, feljött a Vág mentén férvő ősi fészkebe, a nagy gáborfyi várho, egyrészt, hogy a portyázó török csapatok elől biztos helyre zárkózzék, másrészt, hogy a vidék lakosságát, jobbágynevét biztos helyről zsarolhassa, üldözhesse.

És ezzel a mindenható ural merészelt Seres Mihály uram dacolni.

A rendes munkaidőn túl óránként egy szűcs 150, egy asztalos és szabó 120; egy kovács 100; egy cipész vagy kalapos 60—70 centimet keres.

Európa legnagyobb és hírneves szűcsházában, a „Revilleon” cégnél jelenleg nem kevesebb mint 210 osztrák-magyar szűcs iparos van alkalmazva és a legkedvezőbb fizetve, mert a párisi szűcsök között is általános azon meggyőződés, hogy széles e világon nincsen párja a bácskai magyar szűcsöknek.

Páris közönsége egyáltalán külföldieknek magán lakást nem bérel, s így az összes Párisban tartózkodó iparosok majdnem kivétel nélkül szállodákban laknak. De ami a szállodákat illeti, e tekintetben az iparosoknak nincs is mit panaszkodniuk, mert van e fővárosnak igen sok utcája, ahol 20—30 szálló van egymás mellett. Ilyen az egész „Bastille” környék; a „rue de Charonne”, a „rue St. Antoine”, a „rue de Rivoli” és a „rue St. Martin” utcái. Iparosaink nagyjából szét a 4., 5. és 6. émeleten bírnak egy-egy igen szerényen bebutorozott, de elég tiszta szobásként, melyért egész hónapra szolgáltatással együtt csak 15—20 frankot fizetnek. Ez pedig minden esetre elég olcsó is.

Sokkal drágább azonban a mosatás Párisban, még pedig oly mérleg drága, mint egy fővárosban sem Európában. Egy ingnek mosatási ára 50—60 centime (30 krajczár), egy pár kézélő 20, egy gallér 15, egy zsebkendő 10, egy pár harisnya 15 és egy also nadrág mosatásáért 35—40 centimet fizetnek.

És a mily drága Párisban a mosatás, époly súlyú és rossz annak előállítására is, amennyiben egy új ing háromszori mosatás után teljesen használhatatlenné válik. Emiatt aztán iparosaink kacsuknál kézélőt és gallért, valamint vadász ingeket viselnek.

Ami a ruhát, cipőket és a fehérművet illeti, ezek is sokkal drágábbak mint nálunk. Sőt alig hihető, ha felemlítém, hogy egy pár magasszárú lak eszima ára (nálunk 16—25 forint) 70—100 frankba kerül.

A sőr drága, de a iparosaink ezt alig is ismerik. Annál olcsóbb azonban a bor, mely viszont ropant ártalmas, mert méreggel kevert és hamisított. A francziák ezt igen jól tudják, s ép emiatt a bort csakissal vízzel vegyítve élvezik. De miután iparosaink a tiszta borhoz lévén szokva, a bort Párisban is víz nélkül isszák, csakhamar azon szomorú tapasztalatra jutnak, hogy gyomorgerősökbe esnek, étvágyhiányban szenvednek és feltűnően sapadtak lesznek. Csak nem régen történt Párisban, hogy a „rue de Charonne” utca egyik vendéglőjében, ahol nagyjából osztrák-magyarok étkeznek, ötven haltak el hirtelen s a mint konstatalva is lett, valamennyien a hamisított és mérgezett bornak élvezetétől. A nyomban megindított vizsgálat kiderítette, hogy a vendéglős pinczejében talált bork hamisítottak és egyáltalán veszélyesek. A vendéglőtől a jogot elvették és 2 évi fogházra ítélték.

Ami az általános életmódot illeti, a francziák, illetve a Párisban élő honfitársaink meglehetősen jól élnek és közönségesen egy ebéd vagy egy vacsora 4—6 féleből áll. A franczia iparosok naponként kétszer esznek levést, délen és este. Tapasztaltam azonban, a mit viszont Berlinen kívül sehoh se láttam, hogy a szeszies italok élvezése emésztí fel iparosaink szép keresztet nagyobb részét is.

A franczia nép annyira hozzászokott ezen ártalmas élvezethez, hogy évről-évre magánál hordja a pálinkás üveget, a melyet aztán reggeltől-estig folyton igénybe is vesz.

Ezen rossz és erkölcsetlen szokást, sajnos, iparosaink is csakhamar magukévá teszik, és ép ez az oka,

— A Sereš Mihály nemesi kirúriga nem eladó!

Hej! he pírós lett erre a nagy szóra a kezelmes nagyszagos ur areza! Mintha paprikában mártották volna; felpattant, megorgatta vérből uszó nagy szemét, fölemléte, megrozta csontos vasoként, aztán egy hangot sem ejtve, visszádott cizmeres szőlőjébe s fenékgig kihajtá a nagy borus kupát. Zimankós, fogesikorgató, zivataros nap volt. Minden élő — meleg buvóhelyre luzódott.

Vasárnap volt. Füstölök a kemények, rokká mellett egymáshoz simulva a multak regéin merengett a háznap. . . Gáborffy Dénes uram ő kezelmé, hajra! csak kiverte minden ebéd, minden inasát, minden legényét s föl, föl! nyakába vette a hófúvásban takart zord hegyeket. Napestig künn köhörtöl. Százszorosan visszaverte vadászitkét a kopor béréz; a Vág zajló zerge a viharban, szélben rezesgett, zúgott, hullámzótt; míg a nyíró kutyák s a megszeltez vadak panasztos nyugése tompa morxija olvad a természet dühöngő elem-esztáiban.

S bent a kis szobában ezalatt, a szent vasnapot ünnepele Sereš boldog családja. Összetesít kaesóit a két gyönyörű gyermek, drága urára hajlik a mosolygó menyecske . . .

S egyszerre megöreszen az ablak, betaszítják az ajtót, fűtőre rohan be a szél és durva vasszilias, csákányos szolgák ragadják meg a férjét, az anyát és a gyermekeket. Kivonszolják őket a ház elé, tizen-huszan neki rohannak az öreg falaknak, lombomból, a mohos viskót a gazda szemelattára. Aztán a romokból hirtelen utajat takolnak össze, — ráeresztik a zajló Vágra, oda hurcolják a kis családot s mélyenbelökik a rozoga takolmányt a rezesög jégdarabok közé.

A szél sítit, a gyermekek sikoltznak, a férj ordít fájdalomában, az asszony szívszagató bánattal zokog . . .

Vizsi a bösz Vág a gyöngye titait, dobálja ragadja . . . s a metsző szélben élés hahotává tordelve utánuk üvölt a zsarnok Gáborffy Dénes gányos kezezősá . . .

hogy a szép és nagy fizetés s kereset mellett sem képesek — csakoly kivétel leszámításával — valamit megtakarítani.

Hevess! A.

A mérsékelt ellenzék értekezlete.

A mérsékelt ellenzék október hó 12-én este tartotta első ülést értekezletet. Királyi Pál elnök meg hangzó beszéddel üdvözölte a szép számban megjelent parttagokat. „Ez nemcsak — ugymond — hogy azon buzgóság, azon kitartás, a melyet tanultunk azon országgyűlés óta felvett azóta, nem hogy el nem-hunak ez en utolsó felvél alatt sem” — s közönetet indítványoz Apponyi Albert gróf részvétele, a ki kerülésben megjelent, „s ott nem csak választott, hanem az egész országot tájékoztatta fényes beszédével a párt azon magatartása iránt, a melyet az a lejjelölt közigazgatási vita alatt követelt. Egyszerűsödne rámutatott azon irányra, mely irány kell, hogy vezessen minden hőszerető polgárt, különösen akkor, midőn a közel jövőben hívattva lesz politikai jogait a választás alkalmával érvényesíteni.”

Tudomására adta az elnök a pártnak, hogy az értekezlet napirendje első sorban a közös ügyek tárgyalására kiküldött delegációba négy tagnak, s a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslattal bizottsági tárgyalásra három tagnak kijelölése.

A végrehajtó bizottság a delegációba a következő négy tagot ajánlta: Apponyi Albert grófot, Abrányi Kornelt, Beothy Ákóst és Bolgár Ferenczét; a második bizottságba Horánszky Nándort, Horváth Lajost és Gullner Gyulát. Az értekezlet ezen kijelölésekhez hozzájárult.

Ezután Apponyi Albert gróf az indemntv törvényjavaslattal a kormány által még októberben napi rendű szándékolt kitézése tárgyában szólalt fel és azt mondja, hogy az őt hónapra szóló felhatalmazás indoklatlan kérelem, melyre vonatkozik az egymást felváltó kormányok a felhatalmazást csak közvetlenül az év vége előtt kérték, mikor már evidensé vált, hogy rendes költségvetést nem kaphatnak. A kormány ezzel csak jó előre kényelmes helyzetet kap magának biztosítani, az alkotmányos ellenország rovására. Veleménye, hogy az indemntv törvényjavaslattal mostani napirendre tüzése a párt ne járuljon hozzá. Az értekezlet ezen indítványt egyhangúlag elfogadta.

Ezután szóba került az egyetemi ifjúság által rendezett tüntetés. Gróf Apponyi Albert kijelenté, hogy az utolsó napok alatt oly rendű intézkedések is fordultak elő, melyeket még általános szempontból sem lehet figyelmen kívül hagyni. Előfordult az, hogy a rendőség az egyetemi ifjúság előcsortjait, melyek tüntetést egyáltalán nem akartak, megtámadta s több egyetemi polgárt összefogdosva anélkül, hogy kihaltatja volna, tizenöt óra között pinczelhelyiségben tartotta, a melyről a rendőri orvos kijelentette, hogy ott hosszabb ideig az egészség veszélyeztetése nélkül maradni nem lehet. A másik eset az, hogy Hoek János képviselővel történt a kit egy évvel rendőr tartóztatott fel; — kérdi a partot, nem tartana-e helyen levőnek, ha ez iránt interpelláció intézetné a belügyminiszterhez.

Baró Kaas Ivo, Linder György, Horánszky Nándor, ifj. Abrányi Kornél és Gullner Gyula felszólalási után az értekezlet vesztér Jmrit kért fel, hogy e tárgyban a belügyminiszterhez interpelláció intézzen.

Végül gróf Apponyi Albert felszólította a párt tagjait, hogy a pártunk országos szervezése szempontjából a fővárosban tartózkodni sziveskedjenek.

Ezzel az ülést véget ért.

POLITIKAI HIREK.

* Az 1892. évre szóló állami költségvetésünk összesen 389.528.000 forint bevételt és 368.100.000 forint kiadást mutat, vagyis 21.528.000 forint fölösleg van előirányozva.

* A vám- és kereskedelmi szerződési tárgyalások Ausztria-Magyarország, Németország és Olaszország között folyamatban vannak, s ha meköttetik a szerződés, egy 1892. Január 1-én lép életbe. Szerbiával is közelebb megközelítik a tárgyalások, Romániával azonban még váratkozó állapoton van.

Megyei s helyi hírek.

* A zombori jogász körök élénken foglalkoztatja lapunk egyik mult számban is megpendített azon eszme, hogy a járásbírósi helyiségét a varmegyei palotába tegye át, hogy ekként a járásbírósi a törvényszékkel egy helyre összpontosítottassák, a mi a jogkeresők közönségének rendkívül előnyére válnék. Ambar e terv ellen az illetékes megyei körök sem idegenkednek az iniciatíva részben — úgy látszik — még mindig nem ragadta meg az arra hivatott ügyvédi kas s tartani lehet attól, hogy a testületi szellem hiánya ez alkalommal érezetnie fogja hátrányait. Mi meg vanyunk arról győződve, hogy a megyei irányadó körök nem fogják a közönség e méltányos kívánságát elenezni, mert arra semmi ok se torog fenn s a pénzügyigazgatóság által kiírt rendű helyiségke egyelőre — kivéve az arvaszki elnök lakását — nincsenek más célra kiszemelve, tehát üresen maradnak. Az arvaszki elnök ott lakása nem gátolja meg a járásbírósi áthelyezését, mert a törvényszéki helyiségke közvetlen közelében elég helyiség marad üresen arra, hogy oda a bírósiak elhelyezhető legyen. Veleményem szerint tehát az ügyvédi karnak csak az első lépést kellene megtennie — s a terv legott a kivétel stádiumába lépne. A zombori ügyvédi kar soha se kért eddig semmit a megyei potentiumoktól, ezáltal se kér semmit a maga előnyére, mert a bírósiak áthelyezése első sorban a nagy közönség érdekében történnék, de másodszorban maga a járásbírósi nyerne megfelelő helyiségke, harmadszorban pedig a megye kapna üresen maradó helyiségke számára pontosan s jól fizető bértől. Az ügyvédi kar részéről a kérelem előterjesztése lehet terhes kötelesség, — de mindenestre kötelesség, melyet teljesítenie kell!

* Áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Frindt József pénzügyi fogalmazót, saját kérelmére, a löseai kir. pénzügyigazgatóságtól a zomborihoz helyezte át.

* A zombori jótékony magyar nőegylet f. hó 4-én tartott választmányi ülésében a titkári teendők ideiglenes ellátásával Dr. Gertinger Pál bizta meg.

* Míndzentek és a munkaszünet. Míndzentek napja az idén vasárnapra esik; a kereskedelmi miniszter ennek folytán a napra vonatkozólag kivételes intézkedéseket tett. Meg fogja engedni, hogy a sirok díszítésére szolgáló cikkek előállítására november elsőjén szabad; hasonlóképpen szabad lesz a temető környékein és cikkek elárusítása, a sirok helyreállítására vonatkozó ipari munkát (még ha ez aszfaltozás, bádógos vagy lakatosmunka volna is) teljesíteni, sőt a temető környékén előmli- és üdülő cikkeket is árusítani. A városban azok az üzletek, melyek sirkoszuokat, sírlampákat s egyáltalában a Míndzentek napján divó kegyelet által fogyasztott cikkeket tartanak, e napon szinten nyitva lehetnek; más cikkeket azonban elárusítaniuk nem szabad.

* Új csákót kap a es. és kir. hadserög legénysége, a menyiben a hadügyméster elrendelte, hogy a „bakák” ezennél elől két, hátul míndel em-elre alacsonyabb csákókat viseljenek. A tisztek csákóit megtartják régi nagyságukat.

* Gyászírás. Güger Mór, ó-bessei ügyvéd, megyebizottsági és községi képviselő-testületi tag, 51 éves korában hosszas betegség után f. hó 9-én meghalt.

* Szorb színház. Vasárnap a „Notre Dame templom harangzója” került színe, melyen sikereset Milojevícs ír arattott, a többi szereplő is osztozott vele a közönség elismerésében, a mely tapsával nem fukardott. A ház tele volt. Szerdan a „Sabínok árblássa” került színe — de erről jövő számmunkban. h.

* Alapkövetel. Cservenka ev. gyülekezte okt. 7-én rakta le a harmadik ev. iskolapéltetnek alapkövét. Az iskola jövő év szeptember hó 1-én lesz megnyitva; ez már a harmadik ev. iskola, melyet a község építtet.

* Hymen. Belvári Géza, Jankovícz község aljegyzője, eljegyezte Gyotvay Jolán kasszonnyt. Gyotvay Antal hajóskapitány leányát Budapestről. — Povelichl Károly, Gara község néptanítója eljegyezte Toth Márton kántortanító leányát, Jozefa kasszonnyt. Ugyanekkor jegyet váltott Toth János, garai néptanító, Katai Erzi kasszonnyal.

* Új honpolgár. Burány Frigyes, iteli hajóskapitány, e hó 8-án tette le Schmausz Endre alispán előtt a honpolgári esküt.

* Névmagyarosítás. Wendler Jozsef, kunbajai illetőségű budapesti lakos, a 86. sz. gyalgazredlen szolgáló örmester, nevét „Rakóczi”-ra magyarosította át.

* Tanári jubileum. Szandits Sándor, nyívedeki szorb gimnasziumi tanár, f. hó 18-án ünnepele meg tanári pályájának 25-és imodalni tevékenységének 30 éves jubileumát. Szandits 1866. október hó 4. óta muködik az nyívedeki szorb gimnasziummal.

* Tüz volt a mult hét pénteken a Hameder-fele majorbán, a hol az vagy 20 toldal számlát hamvasztott el.

* Dr. Tózy László, a Törvényhatósági Naptár szerkesztője, lapunk után kért fel mindazon hatóságokat, továbbá a pinczértéteket, részvénytársaságokat stb., melyek a Törvényhatósági Naptár 1892-iki folyamára vonatkozó kérdőíveket kaptak, de eddig be nem küldötték, hogy azokat az ok nevére (Budapest, IV. ker. Lipót-utca mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

* A holdulás mesterségére adta fejét vén korában az 57 éves Krüger Ármin, a ki a magas „trensinszka sztolieca”-ból jött le a Bieszkába mindennapi kenyérét keresendő. Jól is menti neki út dolga — azaz nem is, hogy dolga — mint inkább koldulási mestersége, mert Szabakián történt tartatlatozások — (azt mondják, hogy rossz fiat tett volna a szabakiák rendőrség tüzére) — nála 40 ft készpénzt, 2 db arany gyűrűt, egy ezüst órárt és lánczot találtak. Egyszerűsödne beisme azt is, hogy már 10 hét óta távol esadójától, a kinek összesen 93 forint küldött haza. No, ez mind még nem nagy baj, de találtak nála egy csomó hamisított okmányt s a Szabakián jó hírből nál Stóssel kántor család sarjaknál adta ki magát — és e miatt most eltolonelozójk „trensinszka sztolieca” fatornyos lazóhája! „Csak nyoronk, csak vesztünk!”

* A vaskapu meghódítása. A vaskapu szabalyozási munkálatainak megkezdése emlékére, nagyszerű emléktábla állítottak fel a Vaskapuhoz. Az emléktábla a magyar parton az „aldob” sziklafaiba van véste, 17 méter magasságban a Duna fölött. Ez a szikla mintegy 40 kilométernyire fekszik a Grebenről, a hol a szabalyozási munkát megkezdte. Az emléktábla tíz méter széles és hét méter magas. Díszes keret övezi és rajta egy méter magasú renaissance aranybetűkkel ez a felirás van:

„AZ ALDUNAI VASKAPUNAK ÉS A TOBBI ZUHATAGAINAK

AZ MDCCCLXXXVIII. EVI XXXI. T. CZ. ÁLTAL ELRENDELTE SZABALYOZASA MEGKEZDETTET

I. FERENCZ JOZSEF

URALKODÁSA ALATT

GRÓF SZAPARY GYULA

MINISZTERELNÖK IDEJÉBEN

BELLUSI BAROSS GABOR

KERESKEDELMEGYI M. KIR. MINISZTER ÁLTAL

MDCCCLXXXI. SZEPTEMBER XV-ÉN.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN ÉS MŰVEN ÉS MEGALKOTÓIN!”

Az emléktábla ünnepléses átvele a napokban történt meg s ez alkalmával jelen voltak a kormány képviselőitellen Wallandt Ernő min. osztálytanácsos, a szabalyozási munkák felügyelője; Hoszitzky Alajos min. főmérnök, Hajdu Gyula műszaki tanácsos s Gerendy A. és fia budapesti akademia szobraszok, kik az emléktáblát készítették. A bizottság átvette az emléktáblát, mely messze tulszárnyalja a kazáni Széchenyi-emlékkövet és a Duna minden pontjáról igen jól látható.

* Honvéd-névkönyv. Érdekes könyv jelent meg s küldetett be szerkesztőségünkhez: Mikár Zsigmond „Honvéd névkönyve”, az 1848—49-iki honvédeknek még életben levő tagjairól. A könyv 376 oldalra terjed, tehát elég termetes lehetne képez, a minék azért örövendük, mert ime, oly sokan élnek még a szabadságharcz hős bajnokaiból, hogy névsorukat nem is lehetne holmi inczi-inczica kis füzetkebe összefoglalni. Itt élnek még közzöttük, megfogya bár, de torve nem! Szívós nemzedék a „névleten felülcének”, a melynek ifjúsága gazdag volt dicsőségben, szellemi és fizikai erőben, eletvevalóságban, s ime, ma, csaknem egy fél centuumon elteltével is tömött hadoszlalpokban nyomulnak előre s daczolnak az idők mulandóságával! Harminez-czer bajtárs nevét szedte össze Mikár Zsigmond, ki már 1869-ben „Honvéd schematizmuss” cím alul nyomatta ki az akkor létezött ok honvéd-egylet törzs- és főtiszt tagjainak névlistáját. A könyvet Tisza László orsz. elnök, Degre Alajos és ileneczalvili Sárkány József alelnökek bevezető sorai nyitják meg, s ott olvasható az orsz. honvéd-egyletke központi bizottságának jegyzőkönyve, melyben a szerkesztéske elismerést szavaz a munka összfelkészítéséért. A névsorból feljegyezzük, hogy az 1848—49-iki hadseregéből ma még egy altbornagy, Gorgei Arthur és három tabornok: Czeck János, Klapka György és Perczel Mór vannak életben. A könyvből, mely nem csupan kegyetesek emlékéért kélve fog birni, hanem egyuttal becses történelmi segédmunkát is képez, rövid idő múlva valószínűleg új kiadásra lesz szükség. Ezen esetre figyelmeztetjük a szerkesztőt, tegye fáradságos munkáját még tökéletesebbé az által, hogy lassá el betürendes névmutatóval a honvédke rangfokozatokat, a menyiben lehet, mostani társadalmi állását, a nyugdíj élvezők névsorát és egyes honvéd egyletke létszámát és körülményeit feltüntető adatokat s a szükséges statisztikai kimutatásokkal, a mi az őrsiai anyagot így átérthetőbbé, könnyebben kezelhetővé teszi. Ma már feloldogva becsojtják közre az ily anyagot, Mikor így is érdemes munkát végezni, ajánljuk tehát a közönség partfogó írtelmébe.

Megszünek a „bugerek.” — Rendeletet kaptak ugyanis a kir. adóhivatolok, hogy a 4 krajczáros pénzdarabok lehetőleg vonják be és ne adják a forgalomba újból, hanem szállítsák be az állampénztárbá. A szegény „bugereket” összealszadják és helyettök 5 krajczáros nickepínczket adtának ki.

Csataképek.

(Részletek a »Szabadságharc emlékeinek« kiállításából.)

Sok jelenet maradt megőrkítve nemcsak írásban, de képen is a napokból. Megannyi emlék, melyeket a kegyelet híven őriz.

A nagyérdék kiállításán, mely a szabadságharc emlékeit összegyűjtve, méltó zarándok helye egy a főváros hazafias népeinek, mint a fővárosban megforduló minden vidékieknek, kiváló helyet foglalnak el a csataképek.

Számos egykoru festmény, domborműví kép, metszet és rajz örökíti meg a szabadságharc csata-jeleneteit. Történelmi érdekű emléktárgyak ezek mind.

Megelevenednek szemünk előtt a bevezető harcok, melyeket vérkeresztségben még nem részelt honvédek viték a rázokkal. 1848. márc. 11-én kapták a szerbek az első leckeit Versecznél, hol vad futásban kerestek menedéket. E csataképek sorozatik a réz Knyitany tábornok és seregének egy domborműví, mint színezett képe, melyek a római sánczoknál állást foglalt pártutók táborát ábrázolják nagy hűséggel. Meg van örökítve az 1849. június 7-iki csata a római sánczoknál, mely egyike volt a legveresebbeknek.

Az 1848. decz. 30-án vívott moóri csata több részletet ábrázolják képmatá a szíves rajzok. A réánk végzetes kimeneteli csatát Perczel Mór tábornok 5620 ember és 24 ágyúval vívta Jellasics 16000 ember és 52 ágyúja ellen. Azonfelül az ellenség készülételeit lepte meg a magyar sereget.

Moornál is hősiessen harcoltak a mieink — mondta a napokban a kiállításon Klapka tábornok — csak hogy kevesen voltak.

Egész sorozata a képeknek tünteti fel Schlick osztrák tábornok teli hadjáratainak részleteit. A verpelői, tarcazi stb. ütközetek sokszorosan meg vannak örökítve, persze német forrásból. Ugy látszik Schlick valódi reklám-generális volt, ki nem késett az utóvilág számára különböző harzi pozitúrákban hátrahajogni; arczmázát, mert az bizonyos, hogy az ő alkaja lüen van mindenütt fényképezve.

Az erdélyi oláhok kegyeletlenkedését Szeremlyi rajza után a magyar emigránsok által kiadott s a zalatnai vőférdőt ábrázoló képe tükrözi vissza. 1848. október 24-én megszártoltak le az oláhok 640 zalatnai menekülő lakost. Ez igen ritka kép, miután a német kormány minden példányt megsemmisített, melyet csak megkaparíthatott.

Bem erdélyi hadjárata sem maradt megőrkítetlenül. Győzelmes vonulása közben Kolozsvár felé megtámadtatván, a támadást visszaveri s ekköben esik el Geremb osztrák alezredest, mely jelenet képen látható. Az 1849. március 2-án vívott győzelmes medgyesi ütközet, Nagyszében ostroma és bevétel Bem által, szép rajzok. Megragadó szépségű s pompás kivevő olajmagnet »Bem a piski hídon«. Itt viték honvédek a leghősiesebb kitartással küzdelmeiket 1849. február 1-én. Kezgel nyolc óraok kezdődött a csata, melyben Puchner vezérelete alatt 11000 osztrák katona 40 ágyúval harcolt Bem 7700 embere és 28 ágyúja ellen. Délután 4 óraok már futásnak kezdtek eredni honvédek, de Bem szava, ki megálásra hívja őket a Sztrigy felett elvezető hídnál s ki felkiált: »ha e hid elveszett, Erdély is elveszett,« újra támasra vezeti őket. És mire beállott az alkony a császáriak teljesen visszaverettek.

Az 1849. február 5-én vívott branyiskői ütközet a szabadságharc egyik legfényesebb febevitény s gyönyörűen van vissza is adva. Görgei maga írja: »Branyiskőt megrohanni, akkor annyit tett, mint a békát szárny ragadni.« De seregének néve a branyiskői harcok a »Bem és nem lenne kérdésének tartá, mert mögötte is ellenség állt, előtte pedig Schlick egy megdedt és bátor hadsereg élén. A feladat hősiessen lön megoldva, Guyon ezred vezérelete alatt a töröci és zölöimi zászlóaljok vakmerő elszántággal verték ki állásaikból az ellenséget. Egykoru festmény örökíti a fényes harc jelenetét.

Nagy méretű, szép festmény, mely azon jelenetet ábrázolja, midőn a vörössapkások Szolnoknál halálmegvetéssel rohanak a gyilkos ágyúitzbe és szuronyrohammal foglalják el az osztrák ágyúkat.

A tápió-bicskei, kápolna stb. csatak részletei szintén láthatók. Gyönyörü kép a szolnoki ütközet rajza, melyet Szeremlyi képe után a magyar emigránsok adtak ki.

A Komárom vára körül vívott harcok s a vár ostroma is számos képen van bemutatva. Budapest ostromát és bevételét szintén számos képen látjuk. Nagyon sikerült nagy olajfestmény és nagy könyomatu hü kép ábrázolják Budavár bevételét. Henci osztrák tábornok megsebesülése is fel van tüntetve.

Rajzban látható a győri csata is, melyben az ifjú császár is résztvett.

Az orosz hadsereg felvonulását, táborozásukat is örökítik rajzok.

Egész csoport kép adja vissza a világi fejezetével szomorú jeleneteit.

Ime, mennyi sok megtéktintésre méltó drága emlék, melyek visszavarazólják szemünk elé elmúlt idők nagy eseményeit.

E szük tárcazeretben csak fufolagos, szük vonásokban sorolhattam fel egyes kikapott részleteket, az e nemben is szeriélet gazdag, rendkívül érdekes kiállítás megtéktintése elégítheti csak ki a tudnivalókat és érdeklődöt.

Sarkady Elemér.

Irodalom.

— Petri Mór költőművel. Petri Mór »Költőművek« című kötet, mely a nyomtató ipar teljes művészetével kiállítja tizenegy lre terjed, már karicsónyva megjelent. Szörz ltszettelleri a t. gyűjtöket a gyűjtökeknék legkésobb a hó végig szíves bekládésére, hogy a nyomtatód példányok száma iránt tájékozást nyerjen. A megrendelesok szerzö néveze Zilaha intenzendök. A könyv ára: diszkóleiben 3 frt, fűsve 1 frt 60 kr.

— Toldy László föleveltárnok a Törvényhatósági Napjár 1892-iki folyamara hídret előfizetett. E munka, mely első évtolyamában egy kis, zsekönyvr alakú fűzet volt, ma már egy közel 700 lapra terjedő, nagy 4-rétű kötetlé nőtte ki magát. Évrol évre bővöl és tökéletesedik. Az új folyam egész sereg javítást, újítást, bővölést tartalmaz, melyek felsorolása hasátsókat venne igénybe. Azért is csak három emelünk ki. Egyik a nagyköszégek kimutása. Hatvan kérdésre felel minden egyes nagyköszégnél; e kérdések a köszégnék valóságos fotográfiát adják, a mennyiben elröntetik annak közigazgatási, népességi, nyelvi, felekezeti, gazdasági, társadalmi, vagyoni, ipari, iskolai viszonyait; felvilágositást adnak a köszög hovatartozóságról, vallási, igazságsügyi, pénzügyi, közlekedési, hadügyi, bányászati, erőszeti, kulturterméni, mentelepi s egyéb szempontokból stb. A körjegyzősegek rovata egészen új, és ebben betörosren rendben soroltattuk fel a körjegyzősegek, közigazgatási viszonyait s a körjegyzők neveit. A harmadik újítás az, hogy fel vannak veve az országban levő pénzüzetetek, iparos-és részenyítátságok, biztosítótüzetek, stb. a szükséges kimutatásokkal. Az új folyamot 18 arczkép fogja diszeíteni, s a »Hasznos tudnivalók« rovata is sokal gazdagabb lesz az eddigiel. Ara a nagyterjedelmű s a legnagyobb és legbővebb napjárt tartalmazó kötetnek az eddigi, halatlalun olesó marad. t. f. fűve 1 frt 30kr., köve 1 frt 50 kr. Bírán állíthatjuk, hogy úgy a hatóságotoknak, mint egyeseknek nélkülözhetetlen segédkönyve ma már a Törvényhatósági Napjár, s azért szíves köszéggel hívjúk fel reá t. olvasósági és a nagy köszéggel figyelmet. A megrendelesok felölizetés a kiadóhivatalba küldendő: Budapest, V. Hold-u. 7.

A közönség köréből.*
Közörmű idyll.

(Folytatás.)

11. A mily gyatra állapotban van a kezdáni árvázt, épp oly számalomra méltó a gyámoltak és gondnokoltak sorsa. Tizenkét évig sürgette a megyei árvászok a kezdáni árvák és gondnokoltak összeírásai és nyilvántartási lajstromának megfektetését és beköndösöt. Végre mult év nyarán mintegy ötszáz gyámolt és gondnokolt helyett hasból harminczhét bejelenteték. Ez aután méltó eredménye a 12 évi sürgetésnek!!!

12. Halálesetek egyáltalában nem vétettek fel, csak azon ritka esetben, ha az örökösök sürgették és egyttal busás honorarium vala kiltatása helyeze; miután pedig halálesetek csak elevenyszó számban vértettek fel, az előli nyilvántartási jegyzék sem vezetették egész 1891. évi január hó 17-ig. Bizonyára 90% - a az elhaltaknak nem lett az illeték kizsábsái és illete adóhivatalnak bejelentve és az által az államkincstár elesett törvényes jövedelmétől, mert a betét szerkesztés által a birtok a jelenlegi tulajdonos nevére lett bejegyezve, a közböse teklényön kívül tulajdonosok elestek a vagyonatruhási illeték fizetésétől. haesak Bosnyák János jegyzőnek kezelhez nem fizették azt le annak idején, a miként ez nála törvényesen bevett szokás volt. Felteve, hogy nem esett el a kincstár ezen jövedelmétől, a mi azonban nem áll. — mindenesetre a két évtizeden át, sok kamatjovőlemlt foztatott meg, a mi nem kevés ezer forintokat tesz ki így is, amúgy pedig néhány 10 ezer forintokat. De azért senki se éljen azon téves felgörsában, hogy a dusan honorat haláleset felvételek azon szeresében részesültek volna, hogy azonban beterezítettek is? Korántsem; e kiváltások csak egyeseknek adományozottak, mint például Pázmán István hagyatéka örökösének, aki 150 forintot fizetett egy haláleset felvétel és egy járásbírószághoz benyújtandó kérvényért. Persze ilyen alkalmakkor elmaradhatlan a »szókaszerinti« argumentáció: »tudja atyai, az nem megy babra, kál ebből a járásbírónak is, meg máshova; bösület tömre, nekem alig marad 20 frt!»

Es a Pázmán-örökösök a 150 frton felül még a köjegyző tárgyalási díjait is kifizették. De ment is ám a dolog négy loerövel; a haláleset felvétel és kérvény május 27-én este 10 óraok készült, 28-án deklőtt 10 óraok már kiadott a köjegyzőnek és ez nyomban eltárgyalta. És még is ily tényekkel szemben, akadnak oly nemelen rágalmozók, a kik vakmerően azt merészlik állítani, hogy Bosnyák János jegyző hanyag, Szegény Bosnyák! úgy jár, miként Ibsen-nek »dr. Stockmann«-ja; életében megkövezik, elhalálozásának 100-ik évében pedig érez-zsobort emlének majd neki — szulözsa furesa neve utazájában.

13. Özvegy Paisok Antalné 10 frtot fizetett férje halál eset felvételeért, de a jegyző még ma sem küldötte be. Az ilyen esetek száma oly nagy, hogy leírásához egy kilométer hosszú papir szükségeltetnének.

14. A megyei árvászok által sürgetett hagyatéki iratok száma óriási — habár Bosnyák azt hírszeletli, hogy egyetlen egy sínes, — melyek hosszú időn át sürgetve lettek, de miután az ezerszeres sürgetések eredményre nem vezettek, az árvászok beleunt a sürgetésbe és most az egerek lakmározának rajta a kezdáni jegyzői irodában. Szóljalón itt egy-két darab illusztrációul:

- 3884/880, 23251/889 és 9752/890 Montallion Adam;
- 4821/881. Bosnyák György és Bisztrician István; 7079/879. Homolka szül. Adam Erzsébet; 4278/891. Balla Palma; 18278/887. Pieza István; 8826/1889. Kovács Kata férj. Boska Istváné; 0660/885. Takács József; 6684/1882. Böni József; 19061/1889. Volovác György; 17924/1889. Raug Gáspár; 19055/1889. Konrad Maria és Rokk szül. Konrad Anna; 14168/1889. Palinkas Rozsa; 5931/887 és 9893/886. Tinagl Lajos; 6717/890. Deutsch Domotórné szül. Roll Anna; 17574/890. Pázmán István; 18764/885. Lichtner Lipót; 16764/1887. Horváth János stb. stb.

15. Vannak számtalan oly hagyatéki ügyek, melyek felvétték ugyan, de be nem küldötték, ilyen az 1888-ik évben felvett Szabó Pal, 1884. Dobos István, 1890. Krug Antal, Gyresies Éva férj; Kollár József, Bosnyák János kérem írásai, csak erkölcsi zót érteni, mert ő még nem phisikai, csak erkölcsi, es halott Horvath Mihály, 1880. évben, ifj. Odry Andras, 1885. Kolompár Ferenc, 1887-ben. Kedves István, Kovács Mihály

* E rovat alati közlöltektört nem vállal felelősséget a szerk.

1886. Vogl Paulina férj; Barasits Antalné, Kulál József, 1887-ben Helez Kata férj; Nebel Mátýásné-féle és még néhány száz darab.

16. A zombori járásbírószágt által felszerelés végett kiadott, de a mai napig be nem terjésztett ügyratokból egy-két mutavány: 4897/1879. számu megkereses Varga szül: Pajor Julia és Varga József, 1861/1883. Lázárovis Anna férj; Kovács Mihályné, 5721/1887. özvegy Burkovies Ádámné szül: Klez Teréz, 587/1880. Kuzman Janos, 1563/1887. Vóber József stb. stb. lagyatéki iratái.

17. A megyei árvászok 9404/890. sz. a. megsürgette Krieg Máriaának ismeretlen tartózkodásu örökösnek 1873. évbéli ügyét; ezen sürgetvényre azon válatlan jelentést nemszentelt Bosnyák, hogy a keresvény a kögým asztalán hevert volna el, pedig hát kögým — köözönségés földmives — nem lehet szaklelőadó; de tizenkét éven át többször váloztak a kögým. A dolog kölönben ekkent áll: Ézen ügy 1873-ik évtől fogva 1878. évi július 2-ig hevert Borsenyák íróasztalán; ekkor a rengeteg hátraleközt felölgezött Berez Károly helyettes jegyző ezen ügyet 2471. ex 1874. sz. a. megsürgette a járásbírószágnál, ez megküldötte a körtetel; a midőn már Bosnyák visszahelyeztetett jegyzői állásába, ismét heverti hagyta nettó 12 évig és csak az árvászok 9404/1890. számu sürgetményére 1890. évi július 2-án 2577/1890. sz. a. terjesztelte be, szerényen azt fullentve, hogy már egyező beterezítve lön.

No de ilyen 12—18 év óta heverő ügyek szákszáma vannak, a melyekre, ha rá veti tekintetet a szemlölő, azt képzeli, hogy füstölt számalonaszettek.

18. A soha fel nem vett és be nem terjesztett halálesetekből kevés mutaványul szolgálók a név és haladási évszám megjelölésével: Csitári-Balog Katalin 1882. Lebeda Anna 1889. Koleárt Antalné Széchenyi Örsze 1885. Kis Bóza-Burján Andrásné 1875., Plihi Anna Pacher Jánosné 1879., Balla Pálné-Szabó Katalin 1882., Plihi Klára Harjusz Jánosné 1879., Poszert Antal 1886., Kis Simon 1885., Kis Mihály 1878., Burian Andrásné, Kis Róza 1874., Sulimts Karolyné, Hahai Julesa 1878., Schilling Julianna 1877., Kollár Erzsébe-Jankovics Andrásné 1880., Bálint József 1883., Schlottbauer Janos 1884., Varga György 1888., Varga-Kautzics Anna 1880., Bogár Jánosné, Bálint Erzsébet 1885., Kis Márton 1879., Kis Borbála-Karaszi Andrásné 1873., Vida Mihály 1885., Imre István 1884., Imre-Széchenyi Julia 1888., Bálint Mihály 1883., Mecher Boldizsár 1880., Joselt Katalin 1883., Bencez Pék 1873., Krug-Mihályovits Erzsébet 1889., Rieza Mihály 1881., Kedves István 1885., Kovács Mihály 1879., öz. Vas Györgyne-Balogh Erzsébet 1875., Horváth Maria-Vineze Mihályné 1876., Molnár József 1883., Takács Gáspár 1889., Györfi Pálné-Major Boris 1888., Bosnyák József 1880., Kis Jánosné-Jankovics Ágnes 1885., Filipovics Pál 1887., Bosnyák Ádam 1889., Szabó István 1888., Stulich Jakob 1885., Juhász Mihályné-Szellar Julia 1883., Beesvárdi Andrá 1887., Kolpárt János 1873., Szabó Boris-Kubits Jánosné 1884., György György 1888., Popánka István 1885., Magyar Katalin-Tóth Andrásné 1885., Csoknya György 1872., Szakovics Emerenzca Szabó Józsefné 1883., Bosnyák Jánosné-Horváth Julia 1887., Stulich Jakob 1886., Loshitz Ignatné Grünbaum Julia 1887., Tárkó Istváné Martialis Boris 1880., Bosnyák Mihály 1890., Beesvárdi György 1880., Vatra Kata 1880., Kedves János 1880., Holeczeig Gertrud 1885., Varga Mihály 1889., és még néhány ezer. Közkívánatra mindannyi közlöltek.

19. A megyei árvászok 14252/886. és 14714/886. sz. a. még 1886. évben kiküldötte az 1882., és 1883., évi árvási számadosokat válozfeleletadásra, ezek talán a folyó évbéli be mentek, de lehet, hogy még itt fűrdöznek.

20. Néhány száz adásvévesterződés hever már évek során át Bosnyáknál a nélkül, hogy akár illetekezés végett bemutatva, bekebelezés végett benyújtva, avagy csak felblyegezte volna. Ezeknel is, miként a haláleset felvételeknél rengeteg sok illeteket veszít az államkincstár, mert ő már számtalan ízben tette, hogy az elhanyagolt szerződés vétéllyárgyú képező ingatlan továbbadás alkalmaival — a telekennyvi tulajdonosi iratva alá szerződést — a legújabb vévő nevére íratta, mely ténykedése által a közböse nyilvántarjón kívül tulajdonosok nem jöttek illetekezés alá, például szolgákon néhány eset faklyafényült az ezeregyezsaka zsák sötétségeben:

1874-ben Pöez Jozsefné és társai eladók, Vörös Simon, Gombárovis Franziska eladók, Schrób Anna-Keil Bálintné eladó, özvegy Hummel-Schmidt Margit és Hummel János eladók, Bosnyák János vévő, 1872. Bosnyák Gáspár eladó, Török Ignác vévő, 1873. Török Ignác eladó, Bosnyák János vévő, 1878. Bosnyák János eladó, Kolompár Ferenc vévő, 1886. Csihás Maria és Bosnyák Ádam eladók, Loshitz E. Lipót vévő, ugyanazon eladók, Bosnyák Andrá vévő, Bosnyák János, Karaszi Katalin és Bosnyák Ádam eladók, 1. Bosnyák János jegyző, 2. Bosnyák István és neje Bogár Julia, 3. Nyárai György vevők, 1874. Ruff József eladó, Loshitz Mór és Jakob vevők, Roth István és Boris egyezség 1890-ben, 1888. Magyar Boris és társai eladók, 1. Faddi Ferenc, 2. Jankovics Mihály, 3. Kollár János, és 4. Mazák Mihály, 1889. Takács Péter és Jozsef eladók, Major István vévő, 1882. Bernhardt Antal és neje eladók, Hofer Antal vévő, 1889. Mihályovics József és neje eladók, Treuz Mátýás vévő, Molnár Kata eladó, Horváth Mihály vévő; 1885. Dobos István eladó; 1885. Major Pal és neje Legrádi Anna vévő a 158. sztkji birtokra.

Évszám nélkül: Loshitz Lipót eladó, Loshitz A. Mór vévő. — 1873. Jáger Katalin eladó Róth Maria-Pasavalt Andrásné vévő. — 1886. Rokk István és neje Deutsch Anna eladók 1. Keszler József, 2. Neumann Lázár és Wolner Teréz, 3. névtelen eladó. — 1878. Riea Anna Smerty Ferencné eladó Smerty Mihály vévő, 1879. Kovács Mihály eladó, Smerty Mihály és Kubik Márton vevők, 1888. Csáki Anna és társai eladók, Major Henrik és neje Fiedler Katalin vevők, 1890. Köller Antal eladó, Heitz Margit, Pajrok Antalné, Pajrok Péter, Pajrok Teréz-Matz Jozsefné vevők, 1882. Major Andrá eladó; 1. Juhász Mihály és neje Szellar Julia, 2. Odri Sándor vévő, 1880. Bosnyák János eladó, Papp György és Szabó Eva vevők, 1885. Szibler Mihály eladó, Munkács Andras és Caspó Kata vevők, 1885. Krekó József eladó, Szibler Mihály vévő, Krekó József eladó, Vinkó József és Mészáros Örsze

vevők. Tibor István eladó, Nagy Ferencz vevő. 1880. Virág Ádám eladó, Dobos János vevő. 1880. Korol Lihály és Neje eladók, Kis Ferencz és neje vevők. 1890. Szabó Anna, Vasas József eladó, Szabó István és neje Major Éva vevők. 1890. Schneiderbeck István és neje Fröhlich eladók, Ruff Mátys és neje Steiger Katalin vevők stb. stb. stb.

21. Ficzá Józsefné sz.: Rekettye Panna 1872. évben Bosnyák János jegyző hivatalos működésének első évében tehát 19 év előtt eladta egy batinai szőlőt Pandá Andrásnak; a jegyző által szerkesztett szerződés akként szól, hogy vevő jogosult 160 fvt vételért a szőlőnek nevére leendő telekkönyvi átíratásig magánul kama t nélkülül visszatartani. Ezen szerződést Bosnyák még ma napig sem nyugtatta be és a szegény asszony 160 fvt tőkéje már 20-ik éve kamatozatlan.

22. Angeli Katalin férj: Ibisits Antalné busásan fizetett a egyzőnek, de a ma napig sem végzett, sőt egy toll-onást sem tett egyében. Rengeteg a hasonló esetek száma; a fő-cél egyedül az volt, hogy a felektől magánmunkálókért a megye által megállapított díjjak tiszteletét, nem ritkán százszorosított beszédek, bélyeg és **stírgetési** díjjakat felvegye és a feledés fátólal borítsa rá. A miként a munkálátokat nem végezte, ép ugy nem szerezte a bélyegeket sem, a mi által nemcsak a feleknek vagyoni hátrányt szerzett, hanem az államkincstárt is, — **saját anyagi előnyére — tudatosan, előre jól megfontolt számítással erőkezenen megkárosította.** Kérdezzük: vajon milyen lelkiismeret kívánatik azon eléggé meg-qualificálható eljárásból, hogy egy **köztisztviselő stírgetési díjjakat** számítson fel a feleknek **egyéltalán?** Kiváltépen pedig akkor, midőn **előre előkelti szándéka,** a busásan díjazott munkálátokat rendeltesük helyére **be nem nyújtani!**
(Folyt. köv.)

Fekete fehér és színes szövetek 60 krtól 15 fvt 65 krig méterként színes és mintázott (kb. 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és dessinben stb) szétkülű rnhák darabszámra portó és vámentesen **Henneberg G.** gyáriraktára esz. és kir. udv. szállító) **Zürich.** Minták póstaforwardattal.

H I R D E T É S E K.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelősebb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“.

a mely az új évvel immár 25-ik évtolvamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesülések gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatosága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tartják az „Egyetértés“ népszerűségét. Az **országgyűlés tárgyalásokról** a legrejtélyesebb s e mellett tárgyilagosa hí tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. **Gazdasági rovat** a tisztán régi tekintélynek örvendő. A magyar kereskedő s **gazdalközönség** nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ **kereskedelmi s földtul tulajdosítalnak** bőveleg s alaposágával anna már nem versenyezhet más lap. A **kereskedő, az iparos s a mezőgazdai megtalálja** mindazt az „Egyetértés“ben, a mire szüksége van. Váloztosan szerkesztett tartalmában, **annál regény olvasmányát ad, mint egy lap sem.** Két harom regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetű, részint a külföldi legelősebb termékeket jó magyarsággal fordítva látnak az „Egyetértés“ olvasói. A **kereskedő, az iparos s a mezőgazdai megtalálja** **gyorsan és hitelesen** **az értesítési, fizessen elő az „Egyetértés“re,** melynek előfizetési ára egy hónapra 1 fvt 80 kr., 1 évre 5 fvt s egy évre 20 fvt. Az előfizetési penek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványzámat a kiadóhivatal kívánatra egy héttel ingyen és bérmentve küld.

Budapesti Hirlap.

Mindenki, a ki alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat, a „**BUDAPESTI HIRLAP**“ **apró-hirdetése**i

által nélkülözheti a közvetítőket. Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a **vevő és az eladó,** az érintkező **közvetlenül.** A közvetlen érintkezésre pedig manap alig van hathatósabb eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés, a **»Budapesti Hirlap«** **apró-hirdetési rovata** pedig naponta legkevesebb **90,000 ember** által olvastatik. (A lap naponta 30.000 példányban jelenik meg; legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra). **Kereskedő, a ki** könyvet, irodatisztát, gyakoronokot keres, vagy viszont azok, kik hasonló alkalmazást keresnek; **az a** **gazda,** aki kasznárt, ispant, vagy gazdasági gyakoronokot keres és viszont, akik ajánlkozni; **a házilasszony,** aki szakácsnét, szobalányt, diájkat, cselédeleant keres és hasonlóan szolgálók, akik helyet keresnek; **birtokeleadás, üzleteleadás, birtokebétel, házleadás, házvétel, nevelő, nevelőnői, házvezetőnői, gazdasszonyi és egyéb pályázat, lakaskiadás és lakás bérbéveletl hirdetések,** s azval az életszükséglet minden fázisában könnyen és olcsó pénzen a

Budapesti Hirlap apró-hirdetése

által lehet célt elérni.
Családi jelentésekre, különösen

eljegyzési hírekre, hymenhiékre, eskülvőre való meghívásokra, születési jelentésekre, névnapi gratulációkra, gyógyszeresekre és minden efféle közleményekre a „Budapesti Hirlap“ **apróhirdetési rovata** kiválóan alkalmas. A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hánszszor a hirdetés megjelene, egy-egy szó két krajczárba kerül, vastagabb betűvel **négy krajczár.** Cimmel ellatott hirdetések még egy-egy hirdetés után 30 kr., kincstári bélyegilleték külön jár. Ha a cím ninesen kitűnt, hanem a hirdetés ugy szól, hogy **»Cím a kiadóhivatalban meg tudható«** akkor bélyegdíjat nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a **kérdőzködőknek** az illető címet, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a **kérdőzködő** a postabélyeg beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban vétetnek föl készpénzen, vidékről a pénzt legalkalmasabban postautalványon lehet küldeni. A **»Budapesti Hirlap«** előfizetési ára negyedévre 3 fvt 50 kr., **egy hónapra 1 fvt 20 kr.** A cím egyszerszen **»Budapesti Hirlap Kalap-utca 16.«** 5-6

KI SORSJEGYEKET

beszerezni s egyttal a legnagyobb nyereményesélyeket élvezni akarja, az vegye a Budapesti Bankgyűsület részvénytársaságnál alakult „G“ nevezetű alkalmi

sorsjegy-társaság

egy sorsjegykönyvecskéjét, a 25 tagból álló „G“ csoport 216 állami és osztr. magyar bélyeggel ellatott magánsorsjegy felett rendelkezik. **Nyereményösszeg 12 milliónál több!** Nagyon kedvező csoportosítás. **Kitűnő nyereményesélyek csak 5 fvt havonkénti befizetés mellett.**

Úgynevezett kedvező feltételek mellett alkalmaztatnak. **Ajánlatok intézendők a Budapesti bankgyűsület részvény-társasághoz Erzsébet-tér 19. sz.** 1-3

Czigarettázók!

A ki észszerűen czigarettázik, tudja azt, hogy a czigarettajóságánál nemcsak a dohány, hanem a papír finomsága is mérvadó. Ezért, de még egészségge érdekelte figyeljen minden czigarettázóra, hogy a használandó papír finomsága minden kéltelyt kizáró legyen. Teljes meggyűgyással és bizalommal használható a

LES DERNIÉRES CARTOUCHES

Braunstein Fréres

Párisi gyárából, 65. Boulevard Ezelmans

való czigarettapapír, melynek kitűnő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán, de mennyiségge névze is mindig ugyanannyi papirt szállítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztóközönség sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyek gyártóitk ezékné nevet kinyomni, a mit pedig a tisztas gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben teljes lapszámit és annak minőségét is loszállítják és kevesebb, silányabb papirt szállítanak. Ezekre utalván, bizvást hisszük, hogy minden értelmes czigarettázó a mi „Les derniéres Cartouches“ jegű áruunkat fogja használni, mely évek óta bizonyított legjobbnak, minden más czigarettapapírnál. Egyttal figyelmeztetünk mindenkit, hogy papirusnk ezimlapján cézégünk neve áll

Braunstein Fréres,

Czigarettapapirusk és hüvelyneink gyári raktára **Bécsben, I. Schottenring 25. sz.** alatt létezik.

hátgerincz-zavarokban,

akkor kérje a tisztelet-okmánnal megkoronázott. **KÖLN-, WELSSEN- és STUTTGAFTBAN** arany éremmel kitüntetett és Ausztria-Magyarországban cs. és kir. kiz. szabadalmazott galvanoelektro-magnetisusan ható

Frottirozó-készülekről

It kitűnő művet, mely a készülék hatásáról, alkalmazásáról és eredményéről felvilágosítást ad. A készülék ára 12 fvt. A kitűnő művet használati utasításokkal ingyen és portómentesen megkapható a felaláló **Theo Biermanns, electrotechnicus BECS, I. SCHULERSTRASSE 18. sz. a. gyárában.** 5-26

Az első pesti spodium-, enyv-, mütrágya-, vegyi termények-gyár részv.-társulat Budapestén **esontliszt-superphosphát, valamint különleges keverék-mütrágya** gyártmányait legelősebb árak mellett. **Hozzánk beküldött talajmintákat teljesen ingyen vegyileg elemzettjük,** ezen alapon ajánljuk minőség és mennyiség tekintetében a szükséges mütrágyát, mi által jelentékeny haszon haramánk a t. gazdalközönségre. **Levelek és minták czimzendők:** **Első pesti spodium-, enyv-, mütrágya-, vegyi termények-gyár részvénytársulat** BUDAPEST, VI. ker., väzi-körut 31. szám. **Árjegyzék ingyen és bérmentve.** **Helyi ismerettel biró ügynekkök kerestetnek.**

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.

Bor-kivonat.

Egy pillanatnyi előállítása kitűnő egészségge bornak, mely semmivel sem különbözik az igazi természetes bortól ajánlom ezen törvényileg védett

különlegességemet.

Ára 2 kilónak (korbólul 100 liter bort ad ki) 5 fvt 50 kr.

Utasítás ingyen adatik hozzá. A legelősebb eredmény-ért és egészségge gyártmányért jótállok.

Spiritus-megtakarítás

érhető el az én fölülmulathatlan erőstítéssencziummal a pálinkánál. Ez az italoknak kellemes és jó ízű ad és csak namul kapható. Egy kilo ára 3 fvt 50 kr. (600—1000 liter) használati utasítás ingyen.

Ezen különlegességeken kívül ajánlom még **különlele essencziúmat.** Rum, Cognac gyártására, valamint Liqueureimet stb. fölülmulathatlan engedélymmel. Receptek ingyen adtnak, árjegyzékek ingyen.

Pollák Károly Fülöp

Essenz-különlegességek gyára Prága. 15-29

A zászlószentelés alkalmából

ajánlom raktáromat nagy váloztékban nagy áruimat az igen t. koszorutalványok és válozurak felgyelmebe.

Belpökö (Entrée) a legújabb kivitelben 3 fvtól 10 fvtig.

Szallagok a meghatározott színben **Legerzők,** bór és selyemkeztűk **Derekfűzők, Hlatszerek.**

Divatoss redős vagy pliszés ingek gallérral vagy anélkül.

Nyakkendők, gombok **Börkezűk** párja 1 fvt és 1 fvt 30 kr. **Tisztelettel Engel.**

„az anyaghoz“ az „Élefant“ szállóidval szemben.

Rendkívül fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak!

A cs. és kir. szab. **Potentator**-ral gyogyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használált; még több évi gyengült v. elvesztett erő is helyreállítatik (külsőleg öszvehetetlen, garantizottot ár-talmatlan, igazolom nélküli, kellemes gyogyómód). **Hires tanarak** elismerő nyilatkozatai, legelősebb ajánlások és alaposan kigyogyultak ezernyi hála-iratai érdekek nélkül tanácsolljak a cs. és kir. szab. **Potentator** alkalmazását. **Maradandó eredmény.** A küldés és esomagolás díszertióval. **Tartalom és származás felismerhetetlen** **Dr. Altmann Károly,** Wien, VII., Mariabiferstrasse Nr. 70. Felvilágosító röpratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. 11-13